

W/1039/07

Warszawa, 9 lipca 2007 r.

Pan dr inż. Grzegorz Bliźniuk
Podsekretarz Stanu w
Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i
Administracji

dotyczy: Uwagi PTI do *Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2007-2013*

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra zapraszającego Polskie Towarzystwo Informatyczne do złożenia uwag do projektu „Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013” chcielibyśmy podziękować za to zaproszenie i podzielić się naszymi spostrzeżeniami.

Cieszymy się, że dokument ten powstał i został opracowany na tak wysokim poziomie merytorycznym i w tak profesjonalnej formie. Wyrażamy pełne uznanie dla jego Twórców. Zawiera odniesienia do wszystkich wymaganych w strategii elementów (diagnoza stanu obecnego, stan docelowy wraz z miernikami jego stanu, projekty strategiczne), niemniej jednak proponujemy kilka punktów do przemyślenia i ewentualnej korekty:

1. Proponujemy zmianę nazwy dokumentu na *„Strategia wspierania rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2007-2013”*. Sugestia nasza wynika z faktu, że społeczeństwo informacyjne, jako formacja społeczna jest czymś obiektywnym i istniejącym niezależnie od władzy państwowej. W związku z tym władza państwowa nie powinna uzurpować sobie prawa do rozwoju tej formacji społecznej, ale ma obowiązek wspierania jej rozwoju.
2. Uwagi techniczne:
 - brak tabeli 3 zapowiadanej na stronie 11;
 - w części V „Opis priorytetowych działań Rządu w zadaniach informatyzacji Polski...” dokument wydaje się być niekompletny - pojawiają się adnotacje „do uzupełnienia”.
3. W rozdziale I.3. „Uwarunkowania technologiczne i społeczne rozwoju społeczeństwa informacyjnego i ich zależności od działań państwa”, jako istotne zagadnienie, wymienia się zapewnienie możliwości komfortowego korzystania z usług internetowych przez osoby niepełnosprawne i w podeszłym wieku, a w rozdziale 1.4.1 „Neutralność technologiczna i otwarte standardy” postuluje się konieczność neutralności technologicznej i otwartych standardów. Oba te postulaty nie mają przełożenia operacyjnego na zadania opisane w rozdziale V „Opis priorytetów działań Rządu”. Można więc wnioskować, że zostały wprowadzone do dokumentu „Strategii” wyłącznie deklaratorywnie.
4. Rozdziały IV „Wykaz priorytetowych działań Rządu” i Rozdział V „Opis priorytetowych działań Rządu” naszym zdaniem należałoby uzupełnić o następujące elementy:
 - 4.1. upowszechnianie umiejętności informatycznych wśród grup innych niż wymienione (edukacja szkolna i szkolnictwo wyższe), a w szczególności pracownicy administracji państwowej i samorządowej, a także starszych roczników osób aktywnych i nieaktywnych zawodowo;
 - 4.2. wspomaganie upowszechniania umiejętności informatycznych całego społeczeństwa poprzez kształcenie ustawiczne;
 - 4.3. upowszechnienie honorowanego w całej Europie systemu certyfikacji potwierdzającego umiejętność posługiwania się technologiami ICT;

- 4.4. wzbogacenie wszystkich programów nauczania informatyki w edukacji o certyfikację umiejętności posługiwania się technologiami ICT z certyfikatami honorowanymi w całej Europie i wydawanymi absolwentom szkół wraz ze świadectwami ukończenia szkół;
- 4.5. wprowadzenie i szerokie upowszechnienie oczekiwania i respektowania przez pracodawców certyfikatów umiejętności posługiwania się technologiami ICT, honorowanymi w całej Europie;
- 4.6. wprowadzenie certyfikacji zawodowej z zakresu ICT i prawnego wymogu posługiwania się certyfikatami zawodowymi w zastosowaniach profesjonalnych w obszarze ICT.
5. W Rozdziale V nie występuje w ogóle strategia w obszarze służby zdrowia. Jest to tym dziwniejsze, że NFZ ogłosił publicznie swoją strategię w zakresie informatyzacji. Strategia NFZ zapewne nie wyczerpuje strategii informatyzacji w obszarze podległym Ministrowi Zdrowia ale niewątpliwie zajmuje jego lwią część.
6. W pierwszej części dokumentu znajdujemy wysoką ocenę ważności elementów kulturowych i treści regionalne, niestety nie znajdujemy żadnego zainteresowania tą kwestią w praktyce, czyli w Rozdziale V „Opis priorytetowych działań Rządu w zadaniach informatyzacji Polski...”. Proponujemy, aby do priorytetowych zadań Rządu w tym zakresie zaliczyć zapewnienie wsparcia dla:
 - 6.1. wypracowania jednolitej strategii digitalizacji dziedzictwa kulturowego i dorobku kulturowego w Polsce, bez względu na status prawny bądź miejsce przechowywania obiektów,
 - 6.2. opracowania wspólnych, jednolitych wymagań, dotyczących digitalizacji, udostępniania i przechowywania materiałów cyfrowych, obejmujących materiały przechowywane w archiwach, bibliotekach i muzeach,
 - 6.3 integracji działań, podejmowanych przez biblioteki, muzea i archiwa w zakresie digitalizacji dziedzictwa kulturowego prowadzących do stworzenia reprezentatywnych zbiorów polskiej kultury w ramach Europejskiej Biblioteki Cyfrowej.
7. Podobnie rzecz się ma w odniesieniu do diagnozy płytkich zmian w procesach administracji i braku w Rozdziale V pomysłów, czy kierunków działań w celu pogłębienia tych zmian, a być może przemodelowania procesów biznesowych administracji publicznej (wspomina się jedynie o dostosowaniu do dokumentów elektronicznych).
8. Dokument „Strategii” w niewystarczający sposób eksponuje wartość podpisu elektronicznego, jako narzędzia budowy wysokiego zaufania społecznego do informacji elektronicznej. Na stronie 11 dokumentu wprawdzie znajdujemy kluczowe uwarunkowania budujące zaufanie do informacji elektronicznej i narzędzi jej wykorzystania, jednakże rola powszechnego podpisu elektronicznego i jej osiągnięcie w tym aspekcie, umknęły. A państwo powinno stworzyć warunki do powszechnego stosowania podpisu elektronicznego, jako bezpiecznej metody komunikacji i wymiany danych elektronicznych.
9. Naszym zdaniem powtórnego przemyślenia wymaga analiza SWOT stanu informatyzacji Polski w 2006 r. i naniesienie na niej pewnych korekt. Jednakże ze względu na zbyt krótki czas, jaki udostępniłście nam Państwo na zapoznanie się z dokumentem „Strategii” i wydaniem naszych uwag, nie jesteśmy w stanie dokonać na czas.
10. W "Strategii" nie pojawił się ani razu termin "digitalizacja dorobku kulturowego", szerszego w znaczeniu, niż digitalizacja książek, o której się wspomina. W Europie pojęcie to jest na porządku dziennym zarówno na poziomie strategii narodowych, jak i na poziomie projektów badawczych, związanych z efektywnym dostępem do zasobów multimedialnych (m.in. na podstawie treści) czy z zarządzaniem i ochrona zdigitalizowanych obiektów kultury. Co więcej, także w Polsce podjęto w tym zakresie prace. W ubiegłym roku powołano przy ministrze kultury i dziedzictwa narodowego Zespół do spraw digitalizacji, do którego zadań należy (cytujemy za decyzją ministra kultury i dziedzictwa narodowego z dnia 24 kwietnia 2006 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw digitalizacji,
<http://bip.mkidn.gov.pl/bip/document/?docId=576>):

- 1) wypracowanie jednolitej strategii digitalizacji dziedzictwa kulturowego i dorobku kulturowego w Polsce, bez względu na status prawny bądź miejsce przechowywania obiektów,
- 2) opracowanie wspólnych, jednolitych wymagań, dotyczących digitalizacji, udostępniania i przechowywania materiałów cyfrowych, obejmujących materiały przechowywane w archiwach, bibliotekach i muzeach,
- 3) integracja działań, podejmowanych przez biblioteki, muzea i archiwa w zakresie digitalizacji dziedzictwa kulturowego.

Żadne z tych zadań nie znalazło oddźwięku w strategii.

11. Biblioteki cyfrowe

Rozwój bibliotek cyfrowych to nie tylko, jak stwierdza Strategia "Wzrost udostępniania i wykorzystania zasobów bibliotek internetowych i elektronicznych bibliotek czasopism naukowych." (str. 85 pkt. V.5.c), ale, jak uzasadniono wyżej, kompleksowe rozwiązanie procesu digitalizacji wszelkich materiałów audiowizualnych będących spuścizną narodową oraz reprezentacji obiektów muzealnych. Rozwiązania te są nie tylko priorytetowe dla placówek Muzeum Narodowego, ale stanowią szansę dla wielu muzeów regionalnych i ich wdrażanie powinno być wspierane przez państwo. Ta sprawa była poruszana w czasie 3 KIP - placówki regionalne w tym czasie w bardzo niewielkim stopniu korzystały z ICT, a sytuacja z pewnością niewiele się od tego czasu zmieniła.

Zdigitalizowane zbiory mają zgodnie z dokumentami Komisji Europejskiej stanowić zasoby Europejskiej Biblioteki Cyfrowej. Dokumenty te, to:

- raport europejskiej Rady Kultury w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych z listopada 2007 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/culture_council/council_conclusions_nov_2006/pl.pdf
- decyzja Komisji Europejskiej z dnia 22 marca 2007 r. ustanawiająca grupę wyznaczonych przez państwa członkowskie ekspertów w dziedzinie digitalizacji i ochrony zasobów cyfrowych - Polska, tak jak inne kraje członkowskie, ma swoich dwóch przedstawicieli (http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/commission_decision_on_mseg/pl.pdf)

Przewiduje się monitorowanie postępów poszczególnych państw w realizacji tych wytycznych.

W Strategii wspomina się o Polskiej Bibliotece Cyfrowej pomijając jednak działania Federacji Bibliotek Cyfrowych skupiających aktualnie 16 cyfrowych bibliotek regionalnych i naukowych (pracujących w rodzimym systemie dLibra) współdzielących swoje zasoby. Strategia nie wspomina o konieczności wsparcia ich działań.

Łączę wyrazy szacunku,

SEKRETARZ GENERALNY
Polskiego Towarzystwa Informatycznego

Radosław Bursztynowski